

Bir Derginin Serüveni

Mehmet Çetin

Vakıflar...

Milletimizin adanmış, kurucu ve yapıcı bir ruhla inşa ettiği binlerce cami, dergah, konak, han, hamam, kervansaray, imaret, şifahane, medrese ve külliye ile medeniyetimizin ve milli varoluşumuzun en önemli ve özgün yapı taşı...

Toplumsal maceramızın üzerinde yükseldiği sütunlardır...

Vakıflar, yaşama ve yaşatma coşkusu ve iradesidir...

Adanmışlık, feragat ve fedakârlık abideleridir...

Varolma ve varlığı muhafaza ahlakıdır...

Vakıflar bir gelecek yaratma ufku ve projesidir..

Ve vakıflar dünyayı yaşanabilir bir yer haline getirmeyi amaç edinmiş bir iman ve aşk mefkûresidir.

Vakıflar, Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunda mevzuatı ilk düzenlenen kurumdur.

Buna karşılık vakıflar ve vakıf eserleri, vakıf ruhu yıllarca kendisine bir sanat ve ilim zemini oluşturamadığı gibi bir yayın organına bile sahip olamadı.

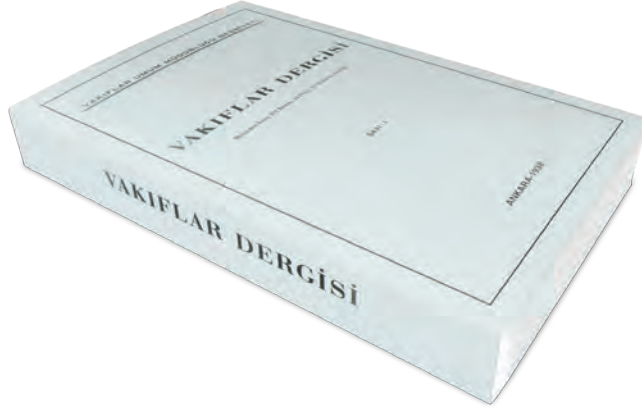
Vakıfla özdeşleşmiş medeniyetin kurucusu olan bir milletin, vakıf varlıklarını en aziz bir değer ve emanet kabul eden bir devletin, ekonomik hayatının çok önemli bir kısmını vakıf ekonomisinin oluşturduğu bir toplumun Vakıf alanında yayın yapan bir dergiye ihtiyacı kuşku götürmez bir gerçektir.

Gerçi Osmanlı Devleti döneminde vakıfları konu alan ve 1907-1916 yıllarında yayınlanan **Evkafı Hümayun Nezareti Muharreratı Umumiye Mecmuası** vardı. Ama sadece dokuz yıl yaşatılabildi.

Cumhuriyet döneminde de Vakıf ağırlıklı dergiler çıkmıştı. Bunlar arasında 1945–46 yıllarında sadece iki sayı çıkan **İzahname**, 1947 yılında **Genel Yazılar**, 1940'da **Mecmua** ve 80'li yıllarda 7 sayı yayınlanan **Vakıf Kültür Dergisi** sayılabilir. Ancak bunlar ne yazık ki, çok kısa bir süre yaşadıkları sonra varlıklarını devam ettiremedi ve tozlu arşivlerde yerlerini aldılar.

Vakıflarla ve vakıf kültürü ve varlıkları ile ilgili en uzun soluklu dergi Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından tam 75 yıl önce yayınlanmış olan **Vakıflar Dergisi**dir.

Günümüzde de yayını devam eden **Vakıflar Dergisi** 1938 yılında çıkan ilk sayısı ile girdi ilim, kültür ve sanat hayatımıza...

Vakıflar Dergisinin 75 yıllık macerasını üç dönemde incelemek mümkündür.

İlk sayının çıktığı 1938 yılında başlayan ve 11. sayının yayınlandığı 1977 yılına kadar devam eden birinci dönem; Bu dönemde dergi 39 yılda ancak 11 sayı çıkmıştır. Çok uzun süren bu dönem bütün nitelikleriyle kuruluş dönemidir.

12. sayının çıktığı 1978 yılında başlayan ve 27. sayının çıktığı 1998 yılına kadar devam eden ikinci dönem. Bu dönemde de dergi 20. yılda ancak 16 sayı çıkmıştır. İkinci dönem bir arayış ve kurumsallaşma dönemidir adeta.

28. Sayının çıktığı 2004 yılında başlayan ve günümüze kadar devam eden üçüncü dönem; Bu dönemde ise 9 yılda 12 sayı çıkmıştır. Dergi için üçüncü dönem bir istikrar ve kurumsallaşma dönemi olarak adlandırılabilir.

75 yıl boyunca çıkan bütün sayılar incelendiğinde derginin bu güne kadar devam eden karakteristik çizgilerini birinci sayının belirlediği görülecektir. Bir başka ifadeyle bütün değişikliklere rağmen derginin ilk sayısı ile son sayısı arasında bir birlik ve bütünlük, karakteristik bir benzerlik varlığını devam ettirmiştir.

Bu yüzden ilk sayı üzerinde daha fazla durulması gerekir.

İlk sayının kapağının üst kısmında “**Vakıflar Umum Müdürlüğü Neşriyatı**” yazısı yer alırken derginin isminin hemen altında “**Metinden hariç 311 Resim, 28 Plân, 10 Tablo’yu havidir**” açıklaması yapılmaktadır. Dergiyi incelediğimizde her yazının ardından yer alan bu resim, plan ve tab-

lolaraya sayfa numarası verilmediği anlaşılıyor. Bu yüzden dergi toplam 430 sayfa olduğu halde sadece yazılara sayfa numarası verildiği için 161 sayfası Türkçe, 32 sayfası Fransızca ve Almanca olmak üzere toplam 193 sayfa olarak görülmektedir.

Derginin kapağının alt kısmında “Ankara-1938” bilgisi yer alıyor.

Bu bilgi dışında dergi ile ilgili hiçbir açıklamaya rastlamıyoruz. Derginin ne yayın sorumlusu, ne yazı işleri ne de yayın kurulu bulunmakta, hatta **Vakıflar Umum Müdürlüğü** adına bile olsa sahibi ile ilgili bir isim verilmemektedir.

Daha da önemlisi dergi nasıl ve kimlerin katkısı ya da öncülüğü ile çıktı, amacı, yayın politikası ve çerçevesi nedir gibi ilk anda akla gelebilecek soruların cevabı da yoktu.

Kısaca derginin tarihi ya da hikâyesinin nasıl başladığı hakkında fazla bilgiye sahip değiliz.

Dergide başlıksız ve kısa bir not gibi görülebilecek bir sunuş yazısı var. Ama bu sunuş yazısı da dergiye ilişkin merakımızı giderecek bilgiler içermiyor.

Bununla birlikte derginin içeriğinden, yayın politikası ve ilkelerine ilişkin bazı çıkarımlarda bulunmak mümkün. Sözelimi derginin ciddi bir akademik kimliğe sahip olduğu, bundan sonra da yayını bu şekilde devam ettireceği tahmin edilebilir. Akademik hüviyet ve niteliğinden yola çıkarak derginin yayınlanmasında, yazıların seçme ve değerlendirilmesinde başta (**Ordinaryüs Prof. Dr.**) **Mehmet Fuad Köprülü** olmak üzere ilk sayıda imzası ya da birden fazla yazısı bulunan ilim adamlarının öncülük ettiği düşünülebilir.

Fuad Köprülü

Fahri Kiper

Dergiye ilişkin yegâne bilgi kaynağı olan dönemin **Vakıflar Genel Müdürlüğü**'ne ait başlıksız olan sunuş yazısında dergiye dair bazı ipuçları ve küçük bilgiler edinebiliyoruz. **Vakıflar Umum Direktörü F.(ahri). Kiper** imzalı yazıda “*Derginin ilk sayısını feyizli Cumhuriyetimizin on beşinci yıl dönümünde, irfan âlemine sunmakla bahtıyarız.*” denilmekte, derginin çıkış amacı ve çerçevesi birkaç cümleyle şöyle açıklanmaktadır.

“Tarihin her devrinde, Türk dünyasının her yerinde, içtimâî hayatta, kültür hayatında, san’at ve imar sahalarında büyük bir varlık olarak göze çarpan Vakıf müessesesi ve ortaya koymuş olduğu eserler ilmî usullerle tetkik ve izaha değer bir mevzudur. Türk medeniyetine ve âbidelerine aid etüdüleri ihtiva eyleyecek ve şimdilik gayri mevkut neşredilecek olan Vakıflar Dergisi bu hizmeti ifaya çalışacaktır. Vakıflar Dergisinde tarih, hukuk, içtimaiyat ve san’at mevzuları üzerine yazılar bulunacağı gibi en kıymetli tarih membalarından olan vakfiyeler de İlmî metodlar dairesinde tabedilecektir.”

Eski Vakıflar Genel Müdürlüğü Binası

Dergi ile ilgili verilen bütün bilgiler bundan ibaret.

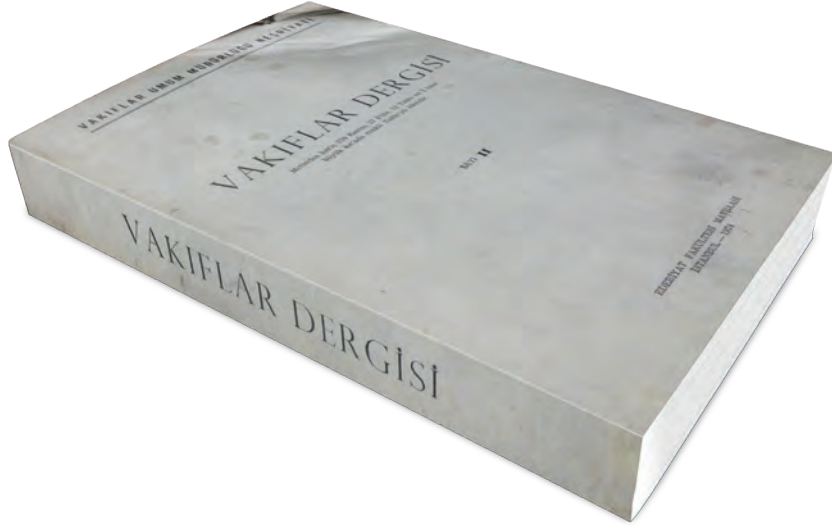
Derginin sayfalarını çevirdikçe dönemin son derece önemli isimlerinin yazıları ile karşılaşılıyor. İleride Demokrat Parti saflarında siyasete atılacak ve bir süre Dışişleri Bakanlığı görevini üstlenecek olan ünlü ilim adamı (**Ordinaryüs Prof. Dr.**) **Fuad Köprülü**, tıptaki başarısı ve eserleri yanında geleneksel sanatlarımız alanındaki eserleri ile de tanınan ve bu sanatları icra eden bir sanatçı olan (**Ordinaryüs Prof. Dr.**) **A. Süheyl Ünver**; tanınmış bir mimar ve restoratör olan **A. Saim Ülgen** gibi yazarların yanında **Azerbaycanlı K. S. Gubaydulin** ile ressam, mimar, arkeolog, gezgin gibi nitelikleriyle bilinen ve bir süre Türkiye’de yaşamış olan **Albert Gabriel** gibi yabancı yazarlar da bulunmaktadır. Derginin son kısmında bazı yazıların Fransızca çevirileri de verilmektedir.

Fahri Kiper’in sunuş yazısında belirtildiği gibi derginin gayri mevkut olduğunun yani düzenli ya da belli aralıklarla yayınlanmayacağına kararlaştırıldığını öğreniyoruz.

Dolayısıyla derginin bir sonraki sayısının ne zaman yayınlanacağına dair herhangi bir tahminde bulunmak bile mümkün değil.

Ancak derginin ikinci sayısının yayınlanmasının uzun yıllar sonraya kalacağı da beklenmiyordu.

Nitekim ikinci sayı tam dört yıl sonra 1942 yılında yayınlanabilmiştir.

Derginin yayınının neden bu kadar geciktiğini, neden ve hangi saikle ikinci sayının yayınlandığını bilmediğimiz gibi, hangi irade ve önerinin sonucu yayına yeniden devam edildiğini de bilmiyoruz.

Hatta derginin ne kadar basıldığı, hangi kanallarla okuyucuya ulaştığı hakkında bir bilgi kısıntısına bile sahip değiliz.

Daha da önemlisi derginin kamuoyu ve okuyucular tarafından nasıl karşılandığına, ne tür tenkit, teklif ve takdirler aldığına dair de en küçük bir ipucu bulunmamaktadır.

Dergi ile ilgili ilk sayıdaki belirsizlikler ikinci sayı da devam ediyor. Ne bir sunuş yazısı ne verilen uzun ara ile ilgili bir açıklamayla karşılaşılıyor.

Sanki her şey yolundaymış, dergi olağan seyri içinde çıkıyormuş, ilk sayıdan sonra verilen dört yıllık ara sıradan bir durum imiş gibi yayınlanmış görünüyor 2. sayı.

Derginin 1. sayısındaki yazarları 2. sayıya da yazı vermişler. Buna karşılık yeni ve son derece önemli imzalar da çıkıyor karşımıza. Bunlar arasında ileride ordinaryüs unvanı da alacak olan, Osmanlı Tarihi konusunda onlarca eseri bulunan tarihçi ve milletvekili **Prof. İsmail Hakkı Uzunçarşılı**, Türkiye Cumhuriyeti'nin 2. Diyanet İşleri Başkanı olan ve Atatürk'ün cenaze namazını kıldırان **Ordinaryüs Prof. Dr. Şerafettin Yaltkaya**, Azerbaycan'ın bağımsızlık mücadelesine de katılmış olan **Prof. A(hmet) Caferoğlu**, Tahsin Öz, İstanbul'un ünlü ve renkli vali ve belediye başkanlarından, milletvekili de seçilmiş olan **Ordinaryüs Prof. Dr. Fahrettin Kerim Gökay**, sonraki yıllarda **Milletlerarası Oryantalistler Birliğine** bağlı **Osmanlı ve Osmanlı Öncesi Tarih Komitesi başkanı** olan ve Ordinaryüs unvanı da alan **Prof. Ömer Lütfi Barkan**'ı sayabiliriz.

İsmail Hakkı Uzunçarşılı

Fahrettin Kerim Gökay

Ömer Lütfi Barkan

Derginin 3. sayısı ilk sayısından 18, ikinci sayısından 14 yıl sonra, 1956 yılında yayınlanmış. Bu sayıda diğer sayılardan farklı olarak kapakta derginin **Türk Tarih Kurumu Matbaasında** basıldığı belirtilirken derginin Yazı İşlerini fiilen idare etmek üzere ilk defa bir kişinin görevlendirildiğini görüyoruz. Bu isim **Halim Baki Kunter**'dir. **Kunter, Vakıflar Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Başkanlığı** görevine kadar yükseldikten sonra 1942 yılında emekli olmuş, Milli Mücadeleye katılmış bir yazardır. Geleneksel sporlarımızla ilgili kitaplarının yanında **Türk Vakıfları ve Vakfiyeleri** (1938); **Fatih Camii** (1938) gibi eserlerin sahibidir.

Bu sayıda ayrıca hangi nedenden kaynaklandığını bilemediğimiz *“Dergide intişar eden yazıların ilmî mesuliyeti, dermeyan olunan mütalâa ve kanaatler imza sahiplerine ait ve racidir.”* kaydı düşülmüş..

3. sayının dergi yayıncılığı açısından en dikkat çekici yazısı **Vakıflar Umum Müdürü Orhan Çapçı** imzalı Önsözdür. Önsözde **Vakıflar Dergisinin** ilk iki sayısının memleket içinde ve dışında büyük bir ilgiye mazhar olduğu belirtildikten sonra derginin düzenli yayınlanması için gerekli tedbirlerin alındığı, bu tedbirlerin neler olduğu anlatılmaktadır:

“25 Eylül 1956 gününde meriyete giren 6760 sayılı Vakıflar Umum Müdürlüğü Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki kanun ile merkezde Vakıflar Arşiv ve Neşriyat Müdürlüğü kurulmuş, bu Müdürlük bünyesinde ilmi faaliyetlerimizi ve neşriyatımızı tedvir edecek bir şube ihdas edilmiştir.”

Önsözde derginin önemi ve işlevi bir **paragrafta** şöyle izah edilmektedir: “Ecdat yadigârı olan ve medeni âlem **muvaçhesinde** yüzümüzü ağartan, millî şerefimizi yükselten Vakıflarımızı ve **abidelerimizi incelemenin, tanımının ve tanıtmanın millî bir borç ve bir medeniyet vazifesi olduğuna kaniiz”**

Bu önsözde ilginç ve önemli iki karar alındığından söz edilmektedir. Bunlardan birincisi Vakıflar Dergisi'nin yayın aralığının yılda bir sayı olarak belirlenmesi ve her takvim yılı sonunda yayınlanması; ikincisi de 1957 yılında yayınlanacak olan 4. sayının Fâtih Sultan 'Mehmed'e ve Fâtih devri eserlerine ayrılan bir özel sayı niteliğinde olmasıdır.

3. sayının yazarları arasında artık **Demokrat Parti** saflarında siyasete atılan ve Dışişleri Bakanlığı görevini sürdüren **Ord. Prof. Dr. Mehmed Fuad Köprülü** yoktur. **Vakıflar Dergisinin** yayınlanmasında önemli etkisinin olduğu düşünülen **Köprülü'nün** eksikliği dışında derginin yazar kadrosunun daha da zenginleştiği söylenebilir. Bu sayıda ülkemize çok sayıda mimari eser kazandıran ve pek çok eseri restore etmiş olan mimar ve tarihçi **Ekrem Hakkı Ayverdi**, 1965'ten itibaren uzun süre **Milli Kütüphanenin Genel Müdürlüğü** görevinde bulunan, çok sayıda esere imza atmış olan yazar **Müjgan Cumbur**, **Prof. K. Olto-Dom**, **Prof Dr. F. Taeschner**, ünlü Amerikalı tarihçi **Prof Dr. Bernard Lewis** gibi isimler yer almaktadır.

Prof. Dr. Semavi EYİCE - Dr. Uğur DERMAN - Dr. Ekrem Hakkı AYVERDİ

Ancak derginin önceki sayıları için ifade ettiğimiz belirsizlikler büyük ölçüde devam etmektedir.

4. sayı kararlaştırıldığı gibi 1957 yılında değil 1958 yılında Fatih Sultan Mehmet dönemi yazıları ile çıkar. Bu sayıda derginin yazar kadrosuna girenler arasında 1933'te **Temyiz Mahkemesi Reisi** olan ünlü hukukçu ve yazar **Ali Himmet Berki**, ünlü hekim ve düşünür **Prof. Dr. F(eridun). N(afiz). Uzluk**, Türk Kültür Tarihi alanında önemli çalışmalar yapan, **Almanca, İngilizce, Çince, Farsça, Rusça, Moğolca** bilen ve Çağdaş Türk Lehçeleri'ne vâkıf olan (**Prof.**) **Dr.Bahaeddin ÖGEL**, **Türk Dil Kurumu Başkanlığı** da yapacak olan (**Prof.**)**Dr. Şerafeddin TURAN**, musiki alanında eser veren nadir yazarlarımızdan biri olan musikişinas, eğitimci, araştırmacı, tarihçi **Mahmut R. GAZİMİHAL** gibi isimleri sayılabilir.

Bu sayının arka kapağında derginin önceki sayılarının fiyatları yer alıyor. Buna göre Vakıflar Dergisinin 1. ve 2. sayısının 6; 3. sayısının ise 12,5 lira olduğunu öğreniyoruz. Bu yeni bilgiler dışında üçüncü sayıda da dergiye ilişkin sorular cevapsız kalıyor.

Alınan tedbirlere rağmen **Vakıflar Dergisi'nin** düzenli olarak yayınlanması bir kere daha gerçekleştirilemiyor ve 5. sayı 1962 yılında ancak çıkarılabiliyor. Derginin yazı işlerini fiilen idare edeni değişmiş, bu göreve 1952 yılında **Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşiv ve Neşriyat Müdürlüğüne** atanan Müzeci ve Türk kültür tarihçisi **M(ehmet). Zeki Oral** getirilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürü Nihat Danışman'ın Önsöz'ünden yönetimin dergi dahil yayınlar için 500 bin liralık döner sermaye kanunu tasarısı hazırladığını öğreniyoruz.

Bu sayıdaki "Önsöz"de 1 ve 2. sayıların 3000 adet basıldığı ve mevcudunun kalmadığı bilgisi belirsizlikleri bir nebze olsun azaltmaktadır.

Derginin bu sayısında yeniden yazmaya başlayan **Mehmet Fuad Köprülü'nün** yanında İstanbul, **Osmanlı** ve **Bizans tarihi** uzmanı, **Belçika Krallık Akademisi** ve **Almanya Arkeoloji Enstitüleri** üyesi, **Legion d'Honneur Nişanı** sahibi tarihçi **Doç. Dr. Semavi Eyice**, **Ağa Han Mimarlık ödülü** yönetim komitesi üyesi mimar (**Prof. Dr.**) **Doğan Kuban** imzaları çıkıyor karşımıza.

Feramuz Berkol

Derginin 6. sayısının yayını yine uzun bir aradan sonra 1965 yılında gerçekleştiriliyor. Bu sayının diğer sayılardan bir farkı da İstanbul'da basılmış olmasıdır. Yazı işleri idaresine **Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşiv ve Neşriyat Müdürü Ali Uygur** getirilmiştir. Yazı kadrosuna hukukçu **Prof. Dr. Şakir Berki**, sanat tarihçisi **Sezer Tansuğ**, seçkin tarihçilerimizden **Prof. Tayyib Gökbilgin** gibi yeni imzalar dahil olmuştur.

7. sayı 1968' de çıkar. Yazı işlerine İrfan Cenkçi getirilmiştir. Derginin alınan bütün kararlara rağmen düzenli çıkarması yeni **Genel Müdür Feramuz Berkol**'ü de rahatsız etmektedir. Bu rahatsızlığını Önsöz'de şöyle dile getirir **Berkol**:

“30 sene zarfında ancak 7 cilt olarak yayınlanan derginin senede bir cilt dahi çıkarılmamış olması İlmî çalışmalarımızın üzerine daha fazla eğilmemiz gerektiğini göstermektedir. Bu Sene Arşiv ve Neşriyat bürosunu güçlendirmek suretiyle Vakıflar Dergisini her sene muntazaman çıkarmak ve Vakıflar Dergisine muvazi olarak da ilmi ve popüler başka yayınlara başlamak kararındayız.”

7. sayının en ilgi çekici yazısı F(evziye) A(bdullah) Tansel’in hocası Mehmet Fuad Köprülü’nün vefatı dolayısıyla yazdığı **“Nekroloji(Ölen birinin ardından yazılan yazı)-Memleketimizin Acı Kaybı Prof . Dr. Fuad Köprülü”** başlıklı yazısıdır.

“Milletlerarası şöhrete sâhip büyük Türk alimi hakkındaki bu Nekroloji, Türk Tarih Kurumu Belleten’inden aynen iktibâs olunmuştur (C. XXX.. nu. 120. Ekim, 1966).” notuyla yayınlanan 11 sayfalık bu uzun yazı Vakıflar Dergisinin ilk ve en önemli yazarlarından, belki de fikir babası ve kurucularından olan bir ilim adamına karşı duyulan vefa borcunun ödenmesidir.

Yazı işlerini Niyazi BAYRAKTAROĞLU’nun üstlendiği 8. sayı, Vakıflar Genel Müdürü’nün değişmesine rağmen planlandığı gibi 1969 yılında tam tamına 837 sayfa olarak çıkarılır.

İlk kez iki sayısı planlandığı zamanda birer yıl arayla yayınlanan ve kısa bir süre düzene kavuşan Vakıflar Dergisi sonraki sayılarda yine uzun aralarla ve düzensiz bir şekilde çıkma durumuyla karşı karşıya kalır. Nitekim 9. sayı 1971’de, 10. sayı 1973’te, 11 sayı ise 1977’de yayınlanacaktır.

10 ve 11. sayıda dergide o sayıya kadar yazıları çıkan yazarların isimleri **“Vakıflar Dergilerinde Makaleleri Çıkan Yazarlar”** başlığıyla bir liste halinde verilmektedir. Bunlar arasında daha önce adını andığımız yazar ve ilim adamlarının yanı sıra, Prof. W. Ruben, Türk Tarih Kurumu üyesi Prof. Dr. Adnan Erzi, Türk Tarih Kurumu Üyesi, Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Derneği Türkiye Millî Komitesi Başkanı olan Prof. Dr. H.(üseyin Gazi) Yurdaydın, ilahiyatçı Osman Keskiöglü, Millî Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü yazar Mehmet Önder, çeşitli illerde valilik yapan Nihat Danışman, yazar Furuzan Selçuk, “Ayasofya” isimli eserin sahibi Dr. İlhan Akçay, yazar Hilmi Arel, Prof. ünlü Tıp Tarihçisi ve Tıp Etikçisi (prof.)Dr. B.(edi) N. Şehsuvaroğlu, sanat tarihçisi Emel Esin, sanat tarihçisi Prof. Dr. Abdullah Kuran, çok sayıda şehir tarihi yazar İ(brahim). H.(akkı) Konyalı, sanat tarihçisi Prof. Dr. Gönül Öney, Hıvziya Hasandediç, Prof.Dr. Münir Aktepe, ünlü iktisat tarihçisi Doç. (Prof.) Dr. Halil Sahillioğlu, tarihçi Mithad Sertoğlu, **“İslam Sanatında Türkler”** isimli eserin sahibi sanat tarihçisi Prof. Dr. M. Oluş Arık, mimar ve yazar (Prof. Dr.) İnci Arslanoğlu, mimar Prof. Feridun Akozan, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü de yapan ve arşivcilik konusunda eserleri bulunan İsmet Binark, felsefeci, sosyolog ve önemli bir düşünce adamı olan Ord. Prof. H. Ziya Ülken, İslam tarihçisi Prof. Dr. Neşet Çağatay, Sanat Tarihi Araştırmacısı, ressam, yazar ve Yüksek Mimar Şahabettin Uzluk, Anadolu’da Türk Çini Sanatının Gelişmesi isimli eseri olan Doç.(prof.) Dr. Şerare Yetkin, Türk Sanat Tarihi’nde, Ahlat ve Ahlat Mezar Taşları’yla özdeşleşen Doç.(Prof.) Dr. Beyhan Karamağaralı, ilahiyatçı Prof. M.(uhammed) Tayyip Okiç, Selçuklu Tarihi’nin kurucu isimlerinden, fikir ve siyaset adamı Prof. Dr. Osman Turan, tarihçi Prof. Dr. Cengiz Orhonlu, Vakıflar Genel Müdürlüğü’nde de uzun yıllar çalışmış olan Y. Mimar Prof.Dr. Orhan Tuncer gibi kendi alanlarında ün yapmış isimlerle karşılaşırız.

VAKIFLAR Dergisi XVI

Vakıflar Dergisinin 39 yılda ancak 11 sayısının çıkarıldığı bu dönem 11. sayıyla sona erer.

Birinci dönem derginin çok uzun aralarla çıktığı bir zamana tekabül etmektedir. Dergi ile ilgili her türlü belirsizlik devam etmektedir. Hatta okuyucunun derginin yayınına devam edip etmeyeceğine dair merakını giderecek kadar olsun bir işaret yoktur. Buna karşılık ilk sayıdaki yayın ciddiyeti ve akademik seviye büyük bir titizlikle korunmaktadır. Derginin bazı belirgin nitelikleriyle bir kimliği oluşmuştur artık. Bir yayının politikası açıklanmamış olsa da ciddi bir editörlük çabası kendisini göstermektedir.

Vakıflar Dergisinin 2. döneminin başlangıcı olan ve 1978 yılında yayınlanan 12. sayısında geniş çaplı ve önemli değişiklikler yapıldığı görülmektedir. Esasen 12. sayıya yeni bir dönemin başlangıcı olma niteliğini de çoğu olumlu hatta zaruri olan bu büyük değişiklikler kazandırmaktadır.

Öncelikle derginin kapak tasarımının değiştirildiğini ve ilk defa kapakta görsel malzemeler kullanıldığını görüyoruz. Fakat değişiklikler kapakla sınırlı değildir. Derginin iç tasarımı da yenilenerek daha güzel bir şekle kavuşturulmuş. Her şeyden önemlisi ilk defa **Vakıflar Dergisinde** bir künyeye rastlıyoruz. Derginin künyesinde **Vakıflar Genel Müdürlüğü adına sahibi M. Fuat Ünver**, 11. sayıda göreve başlayan ve ikinci dönemin sonuna kadar **Sorumlu Yazı İşleri Müdürlüğünü** üstlenecek olan **İbrahim Ateş** ve üç kişilik yazı kurulu ile teknik yönetmen **Kerim Erdoğan** isimleri yer alıyor.

Bu sayıda dergicilik açısından ilginç bir ayrıntıya daha rastlıyoruz: Künyenin alt yanında **Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün** yayınlarının (elbette derginin de) bulunabileceği yerlere dair şu bilgiler veriliyor;

Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınlarının, Ankara'da, Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşiv ve Yayın Dairesi Başkanlığı Satış Bürosu ile Taşra Teşkilâtlarından İstanbul, Adana, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bitlis, Bursa, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, Gaziantep, Hatay, İzmir, Kayseri, Konya, Kütahya, Manisa, Çanakkale, Samsun, Sivas, Trabzon, Urfa Vakıflar Bölge Müdürlüğünden temin edilebileceği duyuruluyor.

Yine bu sayıda yazı gönderecek yazarlara derginin tutumuna ilişkin şu bilgiler verilmektedir:

“Gönderilen yazılar iade edilmez. Yayınlanan yazılarda ileri sürülen fikir ve beyanlardan yazı sahipleri sorumludur. Makaleler kaynak gösterilmek kaydı ile iktibas edilebilir.”

İkinci dönemin de en büyük sorunu **Vakıflar Dergisinin** yayınının düzenli ve istikrarlı hale getirilmesidir. Derginin bu dönemde bazı aksamalara rağmen çok daha düzenli bir çizgiye kavuştuğu söylenebilir. Derginin kapak tasarımı ile ilgili estetik arayışlar sürdürülmekte, iç sayfaların düzenlemelerinde değişiklikler denenmektedir. Daha da önemlisi yazı ya da inceleme kurulu biraz daha zenginleşmiştir. Bazı fotoğraflar ve görsel malzemeler renkli basılmıştır.

Derginin 25. Sayısına gelindiğinde bile hala düzenli olarak yayınlanamaması sorunu varlığını devam ettirmektedir. **“Bayram Şibil”** imzalı Önsözde: **“1938 yılında ilk sayısı çıkan Vakıflar Dergisi; Dünya ilim âleminde büyük yankılar uyandırmış olup, bugüne kadar ancak 24 sayı yayınlanamamıştır. Buradaki esas konu, malî kaynakların yeterli olmaması nedeni ile istenilen yayınların zamanında çıkarılamamasıdır. Hizmet için yeterli kaynak temin edildiğinde her yıl Vakıflar Dergisini çıkarma ve önemli vakfiyeleri yayınlama arzusu içindeyiz.”**

Vakıflar dergisinin ikinci dönemi 27. sayının yayınlandığı 1997 yılında sona erer. Her sayısında genellikle **Vakıflar Genel Müdürü** imzasıyla çıkan önsöz ya da sunuş yazısı ilk defa bir bakanın, **Devlet Bakanı Metin Gürdere**'nin de adıyla yayınlanır, bu sayı da.

İkinci dönemi genel çizgileri ile değerlendirdiğimizde derginin yayın periyodunda kısmi bir iyileşmeyle karşılaştığımızı söylemek mümkün. Nitekim 1. dönemde 39 yılda 11 sayı çıkmasına karşın 20 yıl süren ikinci dönemde 16 sayı çıkarılmıştır. Bunda dergi yönetiminde istikrarın sağlanmasının etkisi olduğu söylenebilir. Nitekim bu dönemin başladığı 12. sayının bir önceki sayısı olan 11 sayısında yazı işlerini yürütmek üzere görevlendirilen İbrahim Ateş, 26. sayıya kadar bu görevini sürdürerek derginin en uzun süre görevde kalan sorumlularından birisi olmuştur. Dergideki değişikliklerde ve yayın periyodunun kısmen de olsa düzelmesinde yönetimdeki istikrarın etkili olduğunu görüyoruz.

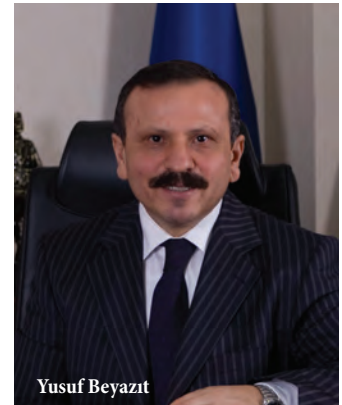
İkinci döneme 12. sayıdaki değişikliklerin damgasını vurduğunu söyleyebiliriz.

Üçüncü dönem 6 yıl aradan sonra çıkan 28. sayı ile 2004 yılında başlar.

28. sayı birçok değişiklikleri beraberinde getirmektedir.

Yeni dönemde her şeyden önce bir anlayış değişikliği daha önsözde kendisini hissettirmektedir. Daha önceki 27 sayının kısa ve genellikle vakıfların öneminden bahseden ve son paragraflarda dergiye değinen önsözlere karşın 28. sayıda **Yusuf Beyazıt** imzalı Önsöz bütünüyle dergiyi konu edinmektedir. Dikkatle okunduğunda "Önsöz"de yeni bir dönemin işaretleri açıkça kendini göstermektedir: *"Genel Müdürlüğümüz Bilgi ve Belgelerinen önemli kaynakları olan kitap ve dergicilik yayını konusunda yeniden atağa geçme azmi ve kararlılığı içine girmiştir. 'Bunun en önemli kanıtı elinizde bulunan "Vakıflar Dergisi 28. Sayıdır. "*

Yusuf Beyazıt

Yine aynı “Önsöz”de derginin periyodu ile ilgili bir niyet beyanı da yer almaktadır:” ***Bundan sonra Vakıflar Dergisi, okuyucuları ile daha sık aralıklarla buluşacaktır.*** “

İlk değişiklik derginin kapağında kendisini göstermektedir. Kapak tekrar sade bir biçime kavuşturulurken, derginin sahibi, yayın koordinatörü, sorumlu yazışleri müdürü ve inceleme kurulunun tamamen değiştirildiğini görüyoruz.

30. sayıda **Vakıflar Dergisi**’nde bir ilk daha gerçekleştirilir. Derginin künyesinde “**Bu Sayıda Yayımlanan Makaleleri İnceleyen İlim Adamları**”nın isimleri yer alır. Derginin çıkışında emeği geçen insanlara gösterilen bir vefa örneğidir bu.

32. sayısına gelindiğinde **Vakıflar Dergisi** artık hakemli dergi statüsünü elde etmiştir.

Bu sayıda da bir ilk ile karşılaşılıyor. Alışlageldiği üzere her sayıda derginin sahibi imzasıyla (**Vakıflar Genel Müdürlüğü** adına) yayınlanan Önsöz, “**Takdim**” başlığı ile yayınlanırken buna ilaveten “Önsöz” editör imzası ile çıkar.

Editör imzalı Önsöz’de bu husus; “**Bu sayı ile dergi ulusal ve uluslararası yayın ölçütlerine göre özgün araştırma ve incelemeleri yayımlamaya devam edecektir.**” denildikten sonra “**Bu sayıdan itibaren yeni bir anlayışla**” yayımlanacağı ifade edilerek yeni bir döneme işaret edilmektedir.

Vakıflar Dergisi yayın sürekliliği ve tutarlı içeriği ile Türkiye’deki dergi yayıncılığı alanında örnek ve öncü konumdadır. Dergi arkeoloji, epigrafi, mimari, sanat tarihi, sosyoloji, şehircilik, tarih vb. çeşitli alanlarda uzmanlaşmış akademisyen ve araştırmacıların yazdığı makaleleri ile bilimsel çalışmalarda başvuru olan önemli bir kaynaktır., “ **... Vakıflar Dergisi’nin ilk sayıdan başlayarak başlıca amacı ülkemizde taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarına dikkat çekmek, Vakıf medeniyetini tanıtarak günümüzle ilişkilendirmek, tarihsel değeri olan bilgilere yer vermek, bir başka deyişle disiplinler arası bu alandaki çalışmaları desteklemek olmuştur.**”

Aynı yazıda dergide yeni bir düzenlemeye gidilirken bir de hedef konulmaktadır: “**Bu sayımızda; hakem incelemesinden geçen yazılar, “İnceleme Araştırma” bölümünde, proje, tanıtım, kitap tanıtımı vb. yazılar ise “Diğer Yazılar” bölümünde yayınlanmıştır. Dileğimiz en kısa sürede dergimizin ulusal ve uluslararası yayın indekslerinde taranarak yeni bir açılıma yönelmesidir.**”

Bu sayıda künye bir hayli genişletilmiş, yayın yönetmeni, editör ile ülkemizin seçkin bilim adamlarının yer aldığı yayın kurulu ve yayın danışma kurulu oluşturulmuştur.

33. sayının editörler imzalı yazısında **Vakıflar Dergisi**’nin 2010 yılından itibaren Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere yılda iki sayı çıkacağı belirtilmektedir. Yine bu sayıda derginin künyesinin arka kapağa taşındığı görülmektedir.

Editörler imzalı yazıda ise derginin vizyonu, misyonu ve yayın ilkeleri ile ilgili derli toplu bir ifade yer almaktadır: “**Vakıflar Dergisi’nin genel yayın politikası, vakıf kurumu ve bu kurum ile ilgili kültürel zenginlikleri, vakıf yolu ile teşekkül etmiş kültür varlıklarını, vakıfların tarihi ve güncel gerçeklerini bilimsel ölçüler çerçevesinde ortaya koymak, ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan**

bilimsel çalışmaları kamuoyuna duyurmak amacını gütmektedir. Vakıflar Dergisi yeni yayın döneminde de, sosyal bilimler alanında, ağırlıklı olarak vakıf ve vakıf kültürünün tarihî ve güncel problemlerini ve ilişkili alanlara dair meseleleri bilimsel bir bakış açısıyla ele alacak, bu konuda çözüm önerileri getiren yazılara yer verecektir. Ayrıca Türk tarihi ve kültürü ile ilgili konulara da, derginin o sayısındaki vakıflarla ilgili yazılarının durumuna göre yer ayrılacaktır.”

34. s ayısında ise derginin iki ana bölüme ayrıldığı hatırlatılmakta ve yeni bir uygulamaya gidilerek her bölümün çerçevesinin yeniden çizildiği ifade edilmektedir.

“Derginin ilk bölümünde hakem onayından geçmiş araştırma ve inceleme yazıları, takip eden sonraki bölümde ise Yayın Kurulunun kararı ile yayınlanması uygun görülen tanıtım, çeviri, belge ve değerlendirme ile benzeri yazılara yer verilmiştir. Derginin ikinci bölümünde yayınlanacak yazıların genel çerçevesi, vakıf ve vakıf kültürü ile ilgili özgün belge, eser ve kişilikler, müze ve kitap tanıtımları, konferans, panel ve sempozyum gibi akademik etkinlikler, vakıf eserlerinin onarımları ve vakıflar ile Türk tarihi ve kültürüyle ilgili makalelerin yabancı dillerden çevirisi gibi konular olarak belirlenmiştir.”

Yine bu sayıdan başlayarak derginin kapak ve iç sayfalarında yeni bir düzenleme arayışı sürdürülür. Fotoğraf ve belge kullanımı daha estetik, daha kullanışlı bir biçim kazandırılır ve daha verimli hale getirilir. Her sayısı yaklaşık 400-500 sayfa olarak çıkan Vakıflar dergisinin sayfa sayısı yarıya iner. Böylece aynı oranda yazılara yer verilmesine rağmen taşıma ve kullanılma kolaylığına sahip bir dergi çıkmıştır ortaya.

Dergi bu sayıda kendisine yeni bir hedef koymuştur; **Editörler** yazısında bu hedef,

“Yeni yayın döneminde Vakıflar Dergisi’nin en önemli amacı ve vizyonu, yayınlanacak bilimsel içerikli makalelerle ulusal ve uluslararası bilim çevrelerindeki etkin ve saygın konumunu ortaya koymak ve uluslararası indekslerde kabul görmek olacaktır.” şeklinde dile getirilmektedir.

Bir önceki sayıda arka dış kapağa taşınan künye ise bu sayıda tekrar eski yerine alınmış.

Derginin 37. sayısındaki editörler yazısında *“...dergimizin Yayın Kurulu’nda bir yenileme ihtiyacı doğmuş ve bu çerçevede bir takım değişikliklere gidilmiştir. Bu bağlamda gerek Yayın Kurulu’na gerekse Yayın Danışma Kurulu’na yurt içinden ve yurt dışından yeni isimler eklenerek dergimiz daha da güçlendirilmiştir.”* denilmektedir.

39. sayıdaki **“Editörler”** yazısında ise dergi ile ilgili yeni bir gelişmenin haberi verilmektedir:

“Ayrıca dergimizin uluslararası indekslerde taranması yolundaki çalışmalarımız ve çabalarımız da sürmektedir. Nitekim bunun ilk semeresi de Sosyal Bilimler alanında faaliyet gösteren ASOS Index (Akademia Sosyal Bilimler İndeksi)te taranmaya başlamasıdır.”

Bir başka gelişme ise aynı yazıda yer alan derginin 75. Yılına ilişkin duyuru niteliğinde nottur: *“Vakıflar Dergisi’nin 40. Sayısında ve derginin yayın hayatındaki 75. Yılı nedeniyle yapılacak kutlamalar bağlamında, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanacak yeni kitap, dergi ve etkinliklerde görüşmek dileğiyle.”*

Vakıflar Dergisinin 3. döneminde de ülkemizin isim yapmış çok sayıda yazar, fikir ve ilim adamının imzalarına rastlıyoruz: Bunlar arasında **Türkiye Yazarlar Birliği Başkanlığı** da yapmış olan (Prof.) **Dr. Nazif Öztürk**, **Prof. Dr. Orhan Cezmi TUNCER**, Vakıflar Dergisi’nin birçok sayısında editör ve yayın kurulu üyesi olarak görev yapan **Yard. Doç. Dr. Fatih Müderrisoğlu** ve çok sayıda genç bilim adamı ve akademisyene rastlıyoruz.

Derginin yazarları ile ilgili ilginç bir durum dikkati çekmektedir. Derginin yayın ve danışma kurulları gibi ilmi kurullarında görev yapanlardan, sahiplerine, yazı işleri müdürlerine hatta teknik personel ve musahhihlerine kadar hemen hemen herkes aynı zamanda derginin yazarları arasında yer alıyor. İlk sayıdan bu yana bu durum değişmiyor.

Sonuç yerine

İlk sayısı 1938 yılında yayınlanan **Vakıflar Dergisi**, Türkiye'nin en uzun soluklu dergilerinden biri olarak kamu yayıncılığında olduğu kadar özek sektör yayıncılığında da örneği fazla görülmeyen bir başarıya imza atmış; ilim, kültür ve sanat hayatımızda derin ve kalıcı izler bırakmış; yeri doldurulamaz bir ayrıcalıklı öneme, değerli ve özel bir yere sahip olmuştur. **Vakıflar Dergisi**ni önemli kılan onun yalnızca uzun soluklu oluşu, 75 yıllık yayın hayatı değil, titiz bir seçicilikle yayınladığı makalelerle oluşturduğu bilimsel bilgi birikimi ve zenginliktir.

Devlet Bakanı ve Başbakan yardımcısı Bülent Arınç da derginin bugün geldiği noktayı şöyle ifade ediyor:

“Ülkemizde yayınlanan binlerce derginin çok kısa sürede kapandığı, Milli Kütüphanemizin birkaç yıl çıkıp kapanmak zorunda kalan dergilerle dolu olduğu dikkate alınırsa Vakıflar Dergisinin başarısı daha iyi anlaşılacaktır.

Benim de okuyucusu olduğum Vakıflar Dergisinin kamu yayıncılığı açısından da başarısı dikkate alınmalıdır. Çünkü Türkiye’de kamu yayıncılığı da uzun süreli dergiler çıkarma açısından başarılı olamamıştır.

Vakıflar Dergisi, vakıflar alanında ülkemizin tek dergisi olarak yıllardır yayını sürdürmektedir.

İlmi seviyesini ve kalitesini düşürmeden, akademik saygınlığını koruyarak, teknik ve estetik niteliklerini geliştirerek, misyonunu ve vizyonunu kaybetmeden 75 yıldan bu yana yayını ettirmek bir dergi için çok büyük bir başarıdır.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Bülent ARINÇ

bize milletimizin Vakıf ruhuna ve geleneğine ne kadar bir önem ve değer verdiğini göstermektedir. Okuyuların bildiği dibi Vakıflar Dergisi yayın tarihinin en lı dönemini yaşamakta, sürekli gelişmekte ve kendini lemektedir.

başarının ardında ülkemizdeki siyasi istikrar ile idari rarlılığın etkisinin çok büyük olduğuna inanıyorum. varlığımızın ve eserlerinin yaşatılması amacından reketle Vakıflar Dergisine de her türlü desteği güçlü bir de verdik.”

Bu desteğimiz başarılı bir Dergi yayıncılığı olarak karşımıza geldi. Dergiye yazı veren, birikimleri ve görüşleri ile yayın ve danışma kurullarındaki çalışmaları ile katkıda bulunan yazar, ilim ve sanat adamlarımızı, emeği geçen teknik personeli ve Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün yöneticilerini tebrik ediyor, şükranlarımı sunuyorum.”

Vakıflar Dergisi, güçlü ve köklü altyapısı, geçmişe ve geleceğe dönük geniş vizyonu, oturmuş ve nitelikli okuyucu profili ile Türkiye'nin az sayıdaki uzun ömürlü ve seçkin dergilerinden biri olma niteliğini korumaktadır. Dergi, **Vakıflar Genel Müdürlüğü**nün bir yayını olarak üst yönetiminden bilim, inceleme, danışma ve hakem kuruluna, genel koordinatöründen yazı işleri sorumlusuna, teknik personelinden tashih görevini yapanlarına kadar ilim ve kültür hayatındaki ağırlığının bilinci ve sorumluluğu içinde tarihi çizgisini ve ilim dünyasındaki ağırlık ve saygınlığını korumaya çalışan bir anlayışla yayınıını sürdürmektedir.

Derginin sahibi ve editörleri imzasıyla çıkan yazılardan yayın çerçevesi çıkarılabilir. Dergi adından da anlaşılacağı gibi vakıflar, vakıf kültürü, vakfiyeler, tarih, vakıf tarihi, sanat, estetik, sanat tarihi, mimari ve mimarlık tarihi, arkeoloji, epigrafi, edebiyat, şehircilik, korumacılık, restorasyon ve sosyoloji vb. disiplinler arasında bağlantı kuran bir yayın çizgisine sahip. Yurdumuzun farklı bölge ve yerlerine yurt dışında özellikle Osmanlı coğrafyası üzerinde kurulmuş ülkelere ait taşınır ve taşınmaz kültür varlıkları ile yapı tanıtımlarından, vakıflar kurumunun işleyişine, halı tasvir ve motiflerinden çini süslemeciliğine kadar uzanan geniş yelpazede ve çok geniş bir kültür coğrafyasını ihtiva eden ilkeli bir anlayışla yayınlanmaktadır.

Dergide ayrıca tanıtım ve çeviri yazılara da yer verilmiştir. Derginin ikinci bölümünde yayınlanacak yazıların genel çerçevesi, vakıf ve vakıf kültürü ile ilgili özgün belge, eser ve kişilikler, müze ve kitap tanıtımları, konferans, panel ve sempozyum gibi akademik etkinlikler, vakıflar, vakıf eserlerinin onarımları gibi konular olarak belirlenmiştir.

Vakıflar Genel Müdürü Dr. Adnan Ertem, yönetimin nezdinde Vakıflar Dergisi'ne verilen önem ve değeri şöyle ifade ediyor:

“Vakıflar dergisi bizim en çok önem verdiğimiz bir faaliyetimiz. Çünkü, Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak ecdat mirası olan Vakıfların ve vakıf eserlerinin korunması, restorasyonu ve yaşatılması kadar vakıf kültürünün ve ruhunun da yaşatılması, Vakıf anlayışının ilmi temellere oturtulması gerekir.

Bu yüzden büyük bir azim ve kararlılıkla çıktığından bu yana Vakıflar dergisini yaşatmaya, geliştirmeye ve yenilemeye gayret ettik. Bilimsel çalışmalara referans, bilimsel makalelere sayfalarını açan bir dergi niteliğine kavuşması için gayret ettik.

Bu çerçevede en büyük hedefimiz dergimizin kurumsallaşma ve düzenli yayınlanması ile ilgili sorunları çözmek olmuştur. Daha geniş bir yayın ve danışma kurulu ve daha etkili ve verimli görevlendirmelerle bu sorunu aştık.

Genel Müdür Dr. Adnan ERTEM

Yayına başladığı yıllardan yakın zamanlara kadar yayımına uzun aralar verilen ve yılda bir sayı bile çıkarılamayan Vakıflar Dergisi artık yılda iki kere ve periyodik olarak yayımını aksatmadan sürdürebilmektedir. Bu çerçevede attığımız ikinci adım da derginin günümüz şartlarına ve imkânlarına göre yetersiz kalan biçimsel yapısının yenilenmesidir. Bu çalışmalar sonunda Vakıflar dergisi muhtevası ile kapak ve iç tasarımı ile estetik kalitesi daha yüksek, okunması daha kolay, daha verimli ve etkili gibi bir dergi kimliğine kavuşturulmuştur.

Üçüncü adımı dergimizin akademik ve bilimsel saygınlığını, etkilerini artırmak oldu. Vakıflar Dergisi her zaman hakemli dergi ciddiyeti ve yöntemiyle yayınlamasına rağmen hakemli bir dergi değildi. Son yıllardaki çalışmalarımız sonucu dergimiz 2009 yılından itibaren hakemli dergi olarak kabul edildi. **2013 yılında ise Sosyal Bilimler alanında faaliyet gösteren ASOS Index (Akademia Sosyal Bilimler İndeksi)te taranan dergi konumuna geldi. Son olarak Dergiye olan yoğun ilgi nedeniyle ilk 10 sayısı bittiğinden, 2006 yılında yeniden tıpkıbasımı gerçekleştirilerek bütün sayılarının dijital ortama aktarımının yapıldığını da ifade etmek isterim. Vakıflar dergisini tarihi misyonunu çağdaş bir vizyonla, her sayısını bir önceki sayısından daha iyi, daha güzel bir şekilde çıkararak sürdürmeye büyük bir kararlılıkla devam edeceğiz.**

Vakıflar Dergisi, bir yandan, bir kurum olarak vakıfları ve vakıf dünyamızla ilgili kültürel zenginlikleri, vakıf kültür varlıklarını, vakıflara ilişkin tarihî ve güncel gerçekleri bilimsel ölçüler çerçevesinde ortaya koyarken diğer yandan bu alanda gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası bilimsel çalışmaları, bu konuda ortaya konan çözüm önerilerini kamuoyuna kazandırma ve duyurmayı amaç olarak belirlemiş görünmektedir. Bu yayın çizgisi ve anlayışı, Türkiye’de vakıf alanında yayınlanan tek dergi olması **Vakıflar Dergisi’nin** ağırlığı kadar sorumluluğunu da artırmaktadır. Bu durum 1938-2008 yılları arasında inişli çıkışlı bir yayın serüveni yaşayan, bugün düzenli ve periyodik bir şekilde yayınlanan **Vakıflar Dergisi’nin** artık bir marka değerine sahip olduğu rahatlıkla ileri sürülebilir.

Genel Müdürler

Ad ve Soyad	Yıllar
F. Kiper	İlk Genel Müdür
Hakkı Kemal Beşe	1948 - 1950
Orhan Şapçı	1950 - 1960
Nihat Danışman	1961 - 1964
Feramuz Berkol	1964 - 1974
Prof. Dr. O. Nuri Çataklı	1974 - 1978
Erdil Olcay	1978 - 1979
Mustafa Ernam	1979 - 1980
Galip Yiğitgüden	1981 - 1984
Dr. Leylâ Elbruz	1985 - 1987
Şener Macun	1987 - 1992
Fadıl Ünver	1992 - 1995
Mehmet Gültekin	1996 - 1996
Nazmi İşeri	1996 - 1997
Mustafa Keten	1997 - 1999
Nurettin Yardımcı	1999 - 2003
Yusuf Beyazıt	2003 - 2010
Dr. Adnan Ertem	2010 -

Vakıflar Genel Müdürlüğü Adına Derginin Sahipleri

	Ad ve Soyad
1-6	İsim belirtilmemiş,
3-6	Vakıflar Umum Müdürlüğü
6-11	Vakıflar Genel Müdürlüğü
12	M. Fuat Ünver (V.Genel Müdürlüğü adına)
13-18	Galip Yiğitgüden
19	Dr. Leyla Elbruz
20-22	Şener Macun
23-24	Fadıl Ünver
25	Bayram Şibil
26	Nazmi İşeri
27	Mustafa Keten
28-33	Yusuf Beyazıt
34	Dr. Adnan Ertem

Yıllara Göre Vakıflar Dergisinin Yazı İşleri Sorumluları

Sayı	İsim	Ünvan
1-2	Yok	Yok
3-4	Halim Baki Kunter	Yazı İşlerini fiilen idare eden
5	M. Zeki Oral	Yazı İşlerini fiilen idare eden
6	Ali Uygur	Yazı İşlerini fiilen idare eden
7	İrfan Cenkçi	Yazı İşlerini fiilen idare eden
8-10	Niyazi Bayraktaroğlu	Yazı İşlerini fiilen idare eden
11	İbrahim Ateş	Yazı İşlerini fiilen idare eden
12-26	İbrahim Ateş	Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
27	Sadi Bayram	Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
28	Tahsin Türker	Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
29	Ahmet Çeltik	Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
30	Tahsin Türker	Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
31	Enver Altıntaş	Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
32	Adnan Tüzen	Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
33-36	Cuma Atabay	Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
37-39	Adnan TÜZEN	Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Yayın Koordinatörü

Burhan ERSOY: 28, 36-39

Aydın Seçkin: 29-35

Yayın Yönetmeni

Mehmet KURTOĞLU; 32-39

Daha önceki sayılarda yayın yönetmeni yoktur.

Editörler

Hüseyin ÇINAR, 32-39

Fatih MÜDERRİSOĞLU 32-39

Evgenia Ünal-(İngilizce)-39

İlhan Yıldız: 32-36-35-34-33-32

Mehmet KURTOĞLU: 31

31. sayıdan önce editör ve editörler bulunmamaktadır.

Teknik Yönetmen

Hüseyin BAŞKAYA: 29-30

M. Salih ARVAS: 29

Mehmet NARİNCE: 21-28

Sadi BAYRAM: 13, 21-26

Abdülkerim ERDOĞAN: 12-20

Baskı İşlerinde Yardımcı:

Faruk ALCI: 9-11

Baskı işlerinde yardımcı ile ilgili bir görev 9. Sayıdan önce ve 11. sayıdan sonra belirtilmemiş.

Tashih

Musa Yıldız: - 38

Saliha AYDOĞAN: 36-37

Adem KARACA (İngilizce): -37

M. Salih ARVAS: 29-31

Hüseyin BAŞKAYA: 20-30

Vahdettin AYDIN: -30

Süreyya TUNA: 27-28

Ahmet OK: -27

Şükran VELİOĞLU: 20-21

Gülgün ERİŞEN: -21

Tülin DANACI: -21

Mehmet NARİNCE: -20

20. sayıdan önce tashihi yapan isimler verilmemektedir.

Dergi sekreteryası

Hasan Demirtaş: 38-39

YAYIN KURULU

(31 ve Önceki Sayılarda Yayın İnceleme Kurulu)

Prof. Dr. Abide DOĞAN Hacettepe Üni: 37-39

Prof. Dr. Mehmet ÖZ Hacettepe Üni: 32-39

Prof. Dr. A. Nezih TURAN Anadolu Üni: 32-39

Prof. Dr. İlhan YILDIZ Karatekin Üni: 32-36

Prof. Dr. Musa YILDIZ Gazi Üni: 37-39

Doç. Dr. Hüseyin ÇINAR Y.Beyazıt Üni: 32-38

Doç. Dr. Yunus KOÇ Hacettepe Üni: 37-39

Doç. Dr. Evgenia ÜNAL Bilkent Üni: 38-39

Dr. Murat YILMAZ C.G.Sek. Danışmanı: 32-39

Araş. Gör. M.Kürşat BİRİNCİ, Gazi Üni: 32-36

Mehmet KURTOĞLU, VGM Y. Müdürü: 32-36

Murat ŞENER, Başbakanlık Devlet Arşivleri

Ziya Demirel: 32-35

Prof. Dr. İlber ORTAYLI Galatasaray Üni: 28-31

Prof. Dr. Hakkı ACUN Gazi Üni: 30-31

Prof. Dr. Mahmut KAYA İstanbul Üni: 28-31

Yrd. Doç. Dr. İnci BİROL: 28-29

Mehmet ÇETİN Araştırmacı-Yazar: 28-39

Dr. Mehmet ÖNDER: 22-27

Prof. Dr. Bahaeddin YEDİYILDIZ Atatürk Türk

Dil ve Tarih Kurumu Başkanı: 20-31

Yrd. Doç. Dr. Fatih MÜDERRİSOĞLU

Hacettepe Üni: 27, 32-39

Prof. Dr. Refet YİNANÇ: 20-27

Sadi BAYRAM: 25-27, 12-20

Ruşen BALTA: 26

Mehmet NARİNCE: 21-26

İbrahim ATEŞ: 12-18, 21-26

Doç.Dr. Abdülkerim ABDÜLKADİROĞLU: 21,

Veysi YILMAZ: 20

Abdülkerim ERDOĞAN: 12-20

Ramazan SARI: 19

Şükran VELİOĞLU: 19

Nef'i Buharalı 14-17

Hüseyin Salepci: 14-17

Ali KILCI: 19

Tahsin TÜRKER: 13-17

YAYIN KOMİSYONU

İbrahim ATEŞ: 19
 Hüseyin SALEPCİ: 19
 Ali IŞIK: 19
 Bayram ŞİBİL: 19
 Ünal ÖZTÜRK: 19
 Nef' i BUHARALI: 18
 Hüseyin SALEPCİ: 18
 Tahsin TÜRKER: 18

YAYIN DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Hakkı ACUN Gazi Üni: 32-39
 Prof. Dr. Mahmut AK İstanbul Üni: 32-39
 Prof. Dr. Ahmet AKGÜNDÜZ
 Amsterdam Üni: 37-39
 Prof. Dr. Ali Fuat BİLKAN
 Altın Koza Üni: 32-39
 Prof. Dr. Enver ÇAKAR Fırat Üni: 37-39
 Prof. Dr. Geza DÂVİD
 Macar Bilimler Akademisi: 37-39
 Prof. Dr. Abdullah EKİNCİ Harran Üni: 37-39
 Prof. Dr. Özer ERGENÇ Bilkent Üni: 32-39
 Prof. Dr. Süreyya FAROQHİ Bilgi Üni: 37-39
 Prof. Dr. Halil İNALCIK Bilkent Üni: 37-39
 Prof. Dr. Mahmut KAYA İstanbul Üni: 32-39
 Prof. Dr. Zekeriya KURŞUN
 Marmara Üni: 32-39
 Prof. Dr. Heath W. LOWRY
 Bahçeşehir Üni: 37-39
 Prof. Dr. İlber ORTAYLI Galatasaray Üni: 32-39
 Prof. Dr. Hüsrev SUBAŞI
 Fatih Sultan Mehmet Üni: 36-39
 Prof. Dr. Aysel TÜKEL YAVUZ
 Orta Doğu Teknik Üni: 32-39
 Prof. Dr. Bahaeddin YEDİYILDIZ Atatürk Türk
 Dil ve Tarih Kurumu Başkanı: 32-39
 Yrd. Doç. Dr. A. Vefa ÇOBANOĞLU İstanbul
 Üni: 32-39
 Dr. Rhoads MURPHEY
 Birmingham Üni: 38-39
 Evangelia BALTA Ulusal Yunan Araştırmaları
 Vakfı / Yunanistan: 37-39
 Prof. Dr. Fahamettin BAŞAR İstanbul Üni: 32-36

Prof. Dr. M. Ali BEYHAN İstanbul Üni: 32-36
 Doç. Dr. İshak KESKİN İstanbul Üni: 33-36
 Prof. Dr. Mehmet CANATAR
 İstanbul Üni: 32-36
 Prof. Dr. Hasan Tahsin FENDOĞLU RTÜK
 Üyesi: 32-36
 Prof. Dr. Ali BİRİNCİ Türk Tarih
 Kurumu Başkanı: 32-35

Makaleleri İnceleyen İlim Adamları

Prof. Dr. İlber ORTAYLI: 30-31
 Prof. Dr. Bahaeddin YEDİYILDIZ: 30-31
 Prof. Dr. Orhan Cezmi TUNCER: 30
 Prof. Dr. H. Örcün BARIŞTA: 30
 Prof. Dr. Ahmet Yaşar OCAK: 30
 Prof. Dr. Sevgi AKTÜRE: 30
 Prof. Dr. Hakkı ACUN: 30-31
 Prof. Dr. Hasan YÜKSEL: 30
 Prof. Dr. Halit ÇAL: 30
 Prof. Dr. Mahmut KAYA: 31
 Yard. Doç. Dr. M. Fatih
 MÜDERRİSOĞLU: 30-31
 Yard. Doç. Dr. Ayhan PALA: 30
 Yard. Doç. Dr. Gül TUNÇEL: 30
 Dr. Suat ALP: 30
 Mehmet Çetin: 31

BİR ÇINAR'IN ARDINDAN!..

Tabiata bir kanunu vardır ki bundan hiç bir canlı kendisini masun kılamaz. Tabiat kendi kendisini tasfiye eder. Zaten bu kanun olmasaydı da dünyada oturacak yer kalmazdı. Kâinatın mikroplardan temizlenmesi, kendi yönümüzden iyi birşey. Ama insanlık hizmetinde olanlar var ki, bunlar için yaradana ömrü uzun ve mümkün olduğu kadar uzun olsun, diye duadan başka elden hiç bir şey gelmez.

İşte bunlardan birisi de 6.4.1971 tarihinde Hak'ın rahmetine kavuşan üstad Halim Bâki Kunter'di.

Sayın Kunter ile görüşmemiz 15'i geçmez. Fakat bu görüşmelerden ve neşriyatından şahsen benim aldığım fikir ve heyecan haddinden fazla. Büromuza ancak 3-5 defa teşrif etti. Rahatsız olduklarından sık gelemediği için de üzgündü.

Kendisini sadece çalışmaya verdiği için ve bu çalışmalarından da meyvelerini topladığı cihetle memnundu. Fizyonomisine baktığımız zaman yaşının 80'in üzerinde olduğunu tahmin edebilirsiniz. 24.5.1970 pazar günü Eskişehir - Sarıköy'de Yunus Emre'nin kabri yer değiştirilirken yaptığı konuşmada belki bir daha bu kent'i göremeyeceğini sarik olarak ta belirtmişti...

Kunter; Yunus aşıklarından biri idi. Sadece Yunus'a mı? Hayır. Üstad Türk kültür ve medeniyetine aşıktı. Sanki gül ile bülbül gibi. Fakat, objektif ve ilmi bir şekilde.

Vakfiyelerimiz hakkında tam bir otorite idi. Yaptığı neşriyatı ile dünya literatürüne geçmişti. Esasen meslek hayatının büyük bir kısmı Vakıflar'da geçmiştir. Şahsi kütüphanesi hayli zengin olduğu kadar tek nüsha orijinal vakfiyeler de kendisinde mevcuttu. Vefatından birkaç ay evvel, mecmuamız yazarlarından Sayın Yılmaz Önge'ye hanımının yanında:

— Ben artık çok yoruldum. Elimde çok çeşitli mevzu ve döküman var, bir kısmını size vereyim. Kitaplarımı da Millî Kütüphaneye vereceğim.

beyanında bulunmuştur. Ölümünden 15 gün önce de yine mecmuamız yazarlarından Millî Kütüphane Okuyucu Hizmetleri Bölümü Şube Müdürü Sayın İsmet Binark'a telefon ederek, kütüphanenin işine yarayacak kitapları seçip almalarını istemiş, Binark'da müsait bir akşam geleceğini bildirmiş. Fakat ne yazık ki üstad, bu son hizmeti yapamadan rahmete kavuştu... Gönül bu değerli hazinenin akibetinden endişe ediyor... Tapkı Ord. Prof. Fuad Köprülü'nün kütüphanesi misali...

Üstad, Türk hat ve tezhip sanatıyla da çok yakından ilgiliniyordu. Mecmuamız yazarlarından Ord. Prof. A. Süheyl Ünver, üstad Necmettin Okyay ve genç araştırmacı bilgin Uğur Derman ile müştereken çalışıp, yazma nadide eserleri ortaya çıkarmaya çalışıyordu. Son olarak Kadıasker Mustafa İzzet Efendi'nin el yazması Kur'an-ı Kerim'in Ajans-Türk tarafından yapılan tıpkı basımına nezaret ediyordu. Zaten son görevi de Ajans-Türk'ün kültür müşavirliği idi.

Ladi Bayram